

D I S P U T A T I O

Super,

Articulum II. August. Confessio,
nis, Sive pro Articulo I. Libri Concordie,

D
P E C C A T O
O R I G I N I S.

Quam,

Divinâ fave[n]te & adjuvante gratiâ,

P R A E S I D E

G E O R G I O C. A L A N O

In Regiâ Academiâ Aboënsi S.S. Theol. Professorc.

Publicè Proponit,

R F S P O N D E N S

Andreas Jacobi Elmegreent

S M O L A N D U S, S. R. M. tis Stipend.

Ad diem 14. Decemb. horis antemeridianis consuetis.

In Auditorio Majori, A N N O 1 6 4 9.

Augustinus Lib: 13. de Civit. D E I inquit:

Sine Peccato qui se vivere existimat, non id agit, ut Peccatum non habeat, sed ut vaniam non accipiat.

A B O Æ,

Imprimebat PETRUS Wald/ Acad. Typ. Anno 1649.

Generosissimo & Nobilissimo Domino,
DN. HENRICO Ellemming/
S. & R. & M. tis Regniq; Sveciæ Tri-
buno & Collegij Miliaris Assessori Dignissimo, Dño
de Lectis/ Isenhoff/ Tellistadℏ & Wadmaisso/ Ut & Do-
mino in his/ &c. Domino meo Gratiissimo.

Salutem & prosperum cunctis in rebus successum.

ET Eximias Tuas Virtutes & præclaras in negotijs publicis adminta
strandis res gestas omnibus Patriæ nostræ charissime membris constare
& patere arbitrer; Alia tamen in aprico sunt, quæ non minus N. tis Tuæ
laudem & decus adaugent, amplificant & decantant, quæq; ab omnibus
Christianis eternam celebrationem depositant, cum Generosa Tua N. tis
summo amore & magnificenciam promptissima, in musarum eastris pro-
scientiarum adytis sibi reservandis sectatores, amplectatur & prosequatur.
Offert sese quoq; & in lucem plenis quasi passibus proficit. Cum proxi-
mius q: tis Tua egregia facinora & facta laudabilia pensavero, summa
Tuæ benignitas & immensa liberalitas, quæ cum in extruendis, tum ex-
ornandis edibus Sacris, Templis & Sacellis maxime splendet & emicat.
Testimonia hujus rei evidenterissima in Svecia atq; magna hoc Dubatis
Fennigie fere prostant innumeræ. Que facta ut DEO Ter Opt: M.
gratissima, Ecclesie ejus utilissima & maximo sunt ornamento, ita quoq;
Tua genitrix nomen, famam, laudes & memoriam aeternitati consecrant &
commendant. Unde spes me habet rata, G. tem Tuam vultu benigni-
ori hanc Disputationem Theologiam accepturam. Suscipe igitur
Generosissime Dñe Patronæ & Mecenæs desideratissime fronte serena
Manus hoc Chartaceum, consecratos missis promovere, Sacra Templo
erigere & condecorare perge.

Tte Generositati dicatissimus
ANDREAS Elmegren
Respoadens.

D. O. M. A.
De
PECCATO ORIGINIS.
THEISIS I.

Quando Sancti in Scriptura de obscuritate Peccati conqueruntur, quod nemo sit, qui errores intelligat, Psal: 19, 13. Quod abditi & absconditi nobis sint, ante conspectum DEI positi, Psal: 90, 8. Non hoc volunt, ut cum filijs hujus saeculi Epicurea securitate, omnime planè peccati, ut rei ignotæ, curam abijciamus, & in pera veritatis pessimis exsultemus, Prov: 2, 14. Vel ut unius cuique de peccato quidvis opinandi libertatem & licentiam relinquamus.

II. Sed Partim Clandestinum illum accessum innuunt, quo scelus in sanctorum etiam corda latenter & occulto modo insinuare solet, ut & justi quotidie orare debeant: Remitte nobis peccata nostra, Luc: 11, 4. Partim difficultatem ejus considerationem & arbitrusane Scientiam esse indicant, Eò quod homines iniquitatibus suis blandientes, non tantum secreta mentis, quæ tamen DEO sunt notissima, sed & notiora interdum vitia palliare & nomine virtutum venditare deprehendantur.

III. Ita dementavit, proh dolor, κακότεχνος ille hebetem mentis nostræ aciem, ut cum naturâ scire desideremus omnes, nunquam tamen obtusiores sumus, quam in Scientia domestica, hoc est, agnitione sordium

nostrarum; nuspiam tardiores, quam cum ulcera nostra refricare, nunquam stolidiores, quam cum de stoliditate nostra judicare debemus.

IV. Idq; facit congenita nobis *πλάντια*, quæ maiorem apud Theologos, quam in Scholis Philosophorum reprehensionem meretur, eo quod peccatis reliquis quotidie fenestrari patescat, peccatum suum non agnoscere. Et ut ægrotus pharmaca contemnit, qui morbi notitia destituitur. Ita peccator securitas somno opprimitur, qui vulnerum animæ sordes & faniem non agnoscit: Cum tamen ex consideratione remedij, periculi æstimare deberemus quantitatem. Nejectebam, inquit Bernhardus, sanus mihi videbar, & ecce mittitur *Virgino filius*, *Filius DEI Altissimi*, & jubetur occidi, ut vulneribus meis pretioso sanguinis balsamo medeatur. Agnosce o homo, quam gravia sunt vulnera, pro quibus necessè est Dominum *CHRISTUM vulnerari*.

V. Hoc vel in primis verum est de Peccato Originali, quod non quidem ab origine Creationis fuit (*Introit n. postea in mundum, Rom. 5, 12.*) neq; ab ipso ortu generis humani, qui ex creatione prima fuit sane omnium sanctissimus, sed quia nobiscum suam sumit originem, omnibusq; Adæ filijs ab ipsa conceptionis, origine inhæret, ut nihil ferè sit, qd tam crassè multos lateat, quodq; multi non sine grandi impietate tam latere velint.

VI. Quam obscuritatem, ne quidem Scriptura reticuit, cum de peccatis hominum sic loquitur: *Proponis iniquitates nostras tibi, occulta nostra lumini faciei tue*, id est, peccata adolescentiæ & pueritiæ nostræ, quæ nobis sunt abscondita & incognita. Quibus verbis indice qv. digito notatur Peccatum Originis, quod non tantum occultum, sed & inter peccata juventutis & pueritiæ primum

primum est, ideo Spiritus sanctus in sua lingua & pueritiam, & vitium pueritiae uno vocabulo exprimere voluit, ut inter alia videre est Job: 33, 25. Et Cap: 20, 11. Quod & Jerem: respicit C. 17, 9.

VII. Hinc liquet, corruptionem hanc Originalē profundissimam, non cuius ad intelligendum esse obviam, sed veram ejus agnitionem propriam Spiritus sancti esse sapientiam; ac proinde non ex Philosophorum scriptis, non ex Ethniconum praeceptis, sed ex Sacrosancto Bibliorum Codice addiscendam esse. Quapropter Malibujus foeditatem consideraturi intra Ecclesias septa cancellos nos contineamus, Et ad Scripturarum Sacrarum lucem nos convertamus. Quemadmodum enim in tenebris, id quod foedum & deformē est, latet, & quis vel luscus, vel cœcūs sit, non apparet; Lux vero cœcitatē deformatē & foeditatē facile detegit. Ita mentis nostræ cœcitas & totius naturæ deformitas, nisi faciem Scriptura accendat, latet & ignota maneat. Ad scripturæ vero lucem si attendas, tum foeditas originalis ē tenebris, quibus alioquin obruitur, emerget, & ad querulam Apostoli exclamationem Rom: 1, 24. ò me miserum hominem, quis me liberabit, te proculdubio adiget?

VIII. Ut ut autem Difficilis & obscura sit hujus peccati agnitio; Valde tamen necessaria est ejus investigatio. Praeterquam enim quod multorum male sentientium delicia aperit, odium peccati, quod horrendæ est foeditatis ingentemq; lernam malorum in orbem invexit, in nobis acuit; miseriam nostram deplorare, operum nostrorum salutem desperare, meritum C.H.R. Isti in maiore pretio habere, & soli misericordia divinæ, in preciosissimo Salvatoris nostri M̄r̄j̄ nobis oblatæ, confidere docet, conspecta Diaboli vafricie & dolosa inspira-

tione, auxilium Sp̄iritus sancti eō ardenter implorare
compellit, & in tota deniq; vita cautiōres nos reddit.
Vere proinde & sapientē Augustinus inquit. *Notitia
Peccati, initium est salutis.* Morbus enim nisi cognoscatur,
remedium non curatur. Ita ut vel his nominibus
operæ precium facturi simus, si tam pestiferæ labis
considerationem accuratam suscipiamus.

IX. Quod priusquam fiat, sciendum est, sermonem
nobis esse de primo hominī Peccato, non prout à primo homine
commisum (illud enim non originale, sed actuale fuit.)
sed quatenus instar lepra totam ejus nāturām vitiavit. Et à
primo homine ad posteros per carnalem propagationem tradu-
ctum est, unde Peccatum Originis vulgo dicitur, vel quia
ab Adamo tanquam prima origine in nos propagatur;
Vel ab origine uniuscujusq; personæ secundum com-
munem naturæ cursum propagatæ; Vel quod origo si-
ve radix sit actualium peccatorum. Vocatur & in
Scriptura Occultum Peccatum, Psal: 19, 13. Psal: 90, 8.
Eò quod à nostra cogitatione absconditum sit, nisi in
lege DEI reveletur: Rom: 7, 7. Peccatum inhabitans,
quia hospes est domesticus, nec nisi per mortem hoc
domicilium relinquit. Dicitur & εἴτε οὐσίας ἀ-
μέτρια, Hebr: 12, 1. Quod sit malum etiam in sanctis
pertinacissimè hōerens, omnes vires, membra & totum
hominem occupans, eumq; undiq; circumēingens, &
ita ingruens, ut ejus cassetes & retia vix evitari possint.
τὸ κακὸν παρηκμαζεῖ, quia etiam bonis operibus ma-
lum illud Originale adhōeret, Rom: 7, 21. Corpus Peccati,
Rom: 6, 6. Quia totam corporis substantiam occupat
& inficit. Radix amarulentiae sursum pullulans, Heb: 12, 15.
Antiquum fermentum malitia tu nequitia, corrumpens totam
massatio

massam 1. Cor: 5, 6, 8. ἐνθυμίας αὐτῶν, id est, Cupiditates seductrices, Eph: 4, 22. Concupiscentia tanquam ulcus vitirosos humores attrahens, inescans & esca decipiens, more venatorum & pescatorum, Jac: 1, 14. Ut verè dixerit Basilius; voluptatem, id est, ejus cupiditatem, esse hamum Diaboli ad interitum trahentem. Augustinus dicit Reticium vocasse, antiqui criminis pondus, prisco facinosa ra, ingenita seclera. Cypriano est contagium mortis: Ambrosio, naturale contagium generationis, inquinamenta natura: Augustino Vitium naturæ; Anshelmo & Luthero Peccatum natura, non quod sit de essentia naturæ, sed quia corruptio hæc cum natura assumitur, nec imitatione contrahitur, sed in ipso generationis momento in totam naturam derivatur. In art. Smalcaldicis, hereditarium, capitale & principale Peccatum nominatur.

X. His ita positis; An sit Peccatum Originis? Princípio inquirendum est. Non defuerunt diversis temporibus, qui vel peccatum nullum à Parentibus per generationem trahi putaverunt, vel tantum morbum aliquem in liberos propagari crediderunt, qui tamen in se non sit culpabilis: atq; non tantum privatim ita senserunt, sed magnam partem publicis literarum monumentis docuerunt: Utriq; peccatum Originis hoc ipso abnegantes, sibiq; verè occultum & incognitum illud facientes.

XI. In priori Classe fuerunt olim Pelagiani, qui docuerant peccatum Adami soli Adamo nocuisse, non posteris, idq; ab Adamo propagari in posteros non generatione carnali, sed imitatione tantum alieni exempli. Errant hodie eundem errorem Anabaptista, qui infantes propterea non baptizandos esse censerent, quod absq; peccato eos nasci putant. Peccatum enim Originis figmentum

tum Augustini nominare solent, simile Mathematicorum Eccentricis & Epicyclis'. Quibus suum addun-
g e a c u l u m S o c i n i a n i . Hinc Smalcio peccatum Originis
commentum est & fabula. Eandem cum Socinianis tacentur thesin Weigeliani, quippe qui Peccatum Ori-
ginis in N.T. penitus sublatum esse contendunt. Al-
teram Classem claudit Zwinglius cum socijs. Is enim Pe-
ccatum Originis morbum quidem dicit, qui tamen per
se peccati nomen non mereatur, nec peccatum revera-
sit. Et quomodo id intellectum velit, sic explicat di-
cens: Peccatum Originis, ut est in filijs Adæ, non pro-
priè peccatum esse. Rationem addit: Non enim est
facinus contra legem DEI. Reliqui item Calviniani
contendunt liberos Christianorum nasci Sanctos, natū-
rā fœderatos D E O, nasci Cives Ecclesie & Christianos.

VII. Horum Erroribus nihil est periculosius. Ita
enim labes & tabes animarum occultatur, homo secu-
rus redditur, Pharisaeus tumor inducitur, CHRISTUS
Medicus non queritur, quia nullus morbus præsumi-
tur.. Quibus se masculine opponit Confessio nostra,
intrepidè asserens, Post lapsum Ada omnes homines secundum
naturam propagatos (qua limitatione à labe hujus peccati
CHRISTUS excipitur) nasci cum Peccato: Nec de sunt fir-
missima arguēnta, quibus hanc naturā nostrā à pri-
mo ortu corruptionem pessimam & profundissimam,
sive peccatum Originale dari demonstratur.

XIII. Primo quid evidentius dici posset de hac pras-
vitate congenita, quām quod Spiritus Sanctus affirmat,
Gen: 6, 5. C. 8, 21. Omne figmentum cogitationum cordis
humani tantummodo malum esse omni die, & quidem à Pue-
ritia ipsius. Nam si quis cum Pighio excipere ad pri-
us dicūm conetur, D Eum loqui de adultis illius tem-
poris

poris & Cainitarum sceleribus, reclamat ipse contex-
tus, & locus posterior. Cainitarum scelera notata
cum dicit: RABBAH RAATH, multa est malitia hemi-
nis; erant quippe multa & horrenda eorum flagitia.
Verum peculiare quoddam malum est, de quo subiicit;
Omne figmentum cogitationum cordis ejus RAK RA tantum
modo malum. Hic nullas humanæ mentis cogita-
tiones excipit, sed omnes malas & depravatas esse do-
cet. Et cum hic figmentum ac cogitationes conjun-
guntur, videtur indice quasi digito notare primos mo-
tus & impetus, quando cogitationes non sunt certa de-
liberatione confirmatae. Lutherus sic explicat: Co-
gitationes, quæ maxima deliberationis diligentia & summa sa-
pientia finguntur, tamen esse malas. Ac ne adulorum so-
lum peccata innuisse videatur, idcirco addit COL HA-
IOM, id est omni dœ. Unde colligimus, non unius
dieculæ infantulum, aut cor Embryonis noncum in lu-
cem editi, hoc malo carere.

XIV. Deinde insignis est locus Psalmi 51, 7. Pul-
cherrimè illustrans illud Eph: 2, 3. Quoeremus filij ire.
Ubi non tantum deplorat peccatum homicidij & adul-
terij à se commissum, sed & eð progrereditur, ut affirmet,
se, ut & reliquos infantes habere peccatum cum nascun-
tur, & in utero formantur: En inquit, in iniquitate geni-
tus sum, & in Peccato forit me mater mea. Duobus hic
Regius vates utitur vocabulis valde Emphaticis'. Nam
ait 1. CHOLALETHI, quo significat dolorem parturientis,
& ipsam parturitionem, sive eum ipsum actum, quo non
sine magnis cruciatibus in lucem editur, & tunc infan-
tes non esse à labore peccati immunes afferit. 2. Alterum
verbum IECHEMATHNI significat massam illam
factus in alvo materna peccato fuisse contaminatam,

jam tunc, cum uteri calore foveri coepit. Hæc inge-
nua est vatis secundum voluntatem DEI, de suis scle-
ribus Confessio, neq; hic parentum, sed suam exaggerat & fa-
betur culpam.

XV. Addo quod capite in primis quinto epistole ad Romacos tam dilucidè Peccatum Originis tanquam in propria sua sede nobis conspiciendum præbetur, ut minus sit inveniri viros Theologos, qui illud ab hominibus vel omnibus, vel aliquibus removere audeant. Ibi enim Apostolus partim à communī affectione, partim ab effectu probat esse peccatum originis his verbis: Per enim hominem Peccatum in mundum introiit, ac per Peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit sive pervagata, in quo omnes peccaverunt. Unde sic argumentor: Quodcumq; peccatum posteri accipiunt à parentibus per transiit seu propagationem generis sui, id non est accepientibus actuale, sed originale. At quoddam pec-
catum posteri Adami accipiunt ab Adamo per transiit sive propagationem generis sui. Ergo illud peccatum non est acipientibus actuale, sed originale. In quam sententiam præclare commentatur D. Augustinus super ista verba Apostoli: Pertransiit, pertransiit in-
quiens: Verbum attendite quod audivisti, considerate: Vide quid est pertransiit? Inde est parvulus reus: Peccatum non fecit, sed transit: Etenim peccatum illud non in fonte manes-
tit, sed pertransiit: non in illum aut illum, sed in omnes homines pertransiit.

XVI. Quæ postrema verba aliud argumentum ex hæc Apostoli sententia in hanc formam suppeditant: Peccatum illud, de quo loquitur Apostolus in omnes homines pertransiit. Peccata actualia, præsertime neq; iuge te, non in omnes per-
transiunt: Infantes enim vix dum bimuli, aut trimuli

etis destituantur ob plenæ πρωτητεως defecuum. Ergo non de actualibus, sed originali peccato loquitur. Huc etiam haud incepit refertur id, quod Apostolus in singulari de peccato verba facit, cum alias de peccatis actualibus agens, sc̄e semper numero multitudinis uti soleat. Nam ut notat Flacius in Clave Scripturæ; Peccatum in singulari numero, præsertim cum articulo ἡ ἀμφιτιά ple-
rumq; sumū illum regem aut caput peccati, nēmō originalem corruptionem significat: In plurali autem ἡ ἀμφιτιά fructus & effectus ejus, id est, actualia pec-
cata.

XVII. Deniq; eodem versiculo 12. & 14. ex effectu causam colligit Apostolus, ex morte peccatum originis, sic concludens: *Quicunq; moriuntur. Peccatum habent:* (mors enim stipendum peccati, Rom: 6, 23.) At qui non pec-
carunt actu, ut infantes (quos dicit Apostolus non pec-
casse ad similitudinem transgressionis Adæ) moriun-
tur. Ergo etiam qui non peccarunt actu, peccatum habent, nimis id, quod originale dicitur. Estq;
hic accuratè observandum, quod Apostolus universum genus humanum in duos velut ordines dispescit, ita ut quidam homines peccant more & modo Adami contra legem cognitam, quicq; ex πρωτητεω, cum pleno rationis usu sint prædicti, delinquunt: Alij vero peccant quidem, sed & ex ἡ ὀργίωμα transgressionis Adami. In quo posteriori or-
dine peccantium sunt infantes, qui licet usu rationis prædicti non sunt, nec legem volentes & scientes vio-
lant, nascuntur tamen caro è carne, obnoxij morti, non ob actualem ejusmodi legis transgressionem, sed ob congenitam totius naturæ corruptionem.

XVIII. Sed desinō hic plura cumulare Sacrae Scripturae testimonia, cum Experiencia, proh dolor, satis ab-

unde testetur, non habitare in carne nostra bonum, Rom: 7, 13.
Quid opus est exteris testimonio, cum nihil frequentia
us conscientiae nobis testimonium suggerat? Nonne
quotidiana vita nostrae conversatio, quæ innumeris la-
plibus & vitijs foedatur: nonne varijs morbi, miseriae &
calamitates, at quas propterea corijcimur, sua id ipsum
testificatione luculenter confirmantur.

XIX. Quod enim non renati Diaboli laqueis irretit te-
nentur, & ad patrandam ejus voluntatem capi vivi ducuntur, 2.
Tim: 2, 26. Regenerati vero in præceptorum DEI ob-
servatione torpescunt, In multis omnes impingunt, Jac: 3, 2.
Prayœq; concupiscentiae varios sentiunt impetus, qui
bus furenter ac potenter contra novum hominem mili-
tat, summo studio ejus pia vota conatusq; impedire sa-
tagit, eumq; non raro captivum rapit, & in flagitia tri-
stesq; lapsus protrudit, sicut Paulus Rom: 7, de ipsis
miserabilitate queritur, id totum congenitæ pravitati
acceptum ferendum est. Quod in tenella infantum ac
puerorum corpora Sathanas tyrannidem suam exercet,
Marc: 9, 17, 18. Quod homines à bestijs sibi nunc time-
ant, & illarum ungulas ac dentes in se admittere cogan-
tur; quod in toto vita humanae decursu à lachrymis,
gemitu, labore & dolore nihil ferè est in nuda, adeò ut
multis homine nihil calamitosius esse videatur, nonne
id indies de foetidissimo hoc fermento malitiae concio-
natur, adeò ut cum D. Staupitio frequens hominis ppi
sit votum: Ab quam gratum nobis esse debet, si moriamur
tantum ut aliquando cessemus peccare, & ex hoc peccatorum
ergastulo liberemur.

XX. Quæcum ita sint, execratus sit oportet, qui
de peccati originalis existentia vel tantillum dubitet:
Quætionem ergo primam nunc mittimus, & ad alteram

eam illam, quā quæritur.: *Quid sit Peccatum Originis?*
transitum faciemus. Quæ sanè quæstio bilem mo-
vet Pontificis. Ringuntur euīni quando ex genera-
litatis latebra producuntur. & ad quæstionem hanc spe-
cialē provocantur. *Quamobrem etiam Alber-*
tum Piglium pessimē habet, quod Augustana Confes-
sio definitionem peccati originalis tradere voluit. Et
hinc factum, ut concilij Tridentini Patres, tesse & inter-
prete Jacobo Pavya Andrade, cū 700 definiūissent,
quidnam illud peccatum sit, consulto præterirent, opiz-
nandi libertate filijs suis relictæ.

XXI. Definiūtur autem Peccatum Originis non in-
commodè hoc modo: *Peccatum Originale est intima &*
*horrenda totius humanae naturæ, concreatae iustitiæ ac integriti-
tæ spoliata, & ad malum prone depravatio, per carnalem gene-
rationem in omnes homines secundum naturam conceptos & na-
tios propagata, radix peccatorum actualium, corporalibus &
eternis pánis obnoxios reddens eos, qui non ad vitam aeternam
per Spiritum Sanctum renascuntur.*

XXII. Generis locum in proposita definitione te-
net, *Intima & horrenda depravatio, quam Aug: Confess:*
*art. 2. Morbum & vitium, articuli Smalcaldici, profun-
dam & tetram corruptionem, Libri Concordie authores,*
*Intrinsecam, pessimam, profundissimam, inscrutabilem & ineffabili-
lem corruptionem, nominant.*

XXIII. Quod etiam Propheta Jeremias c. 17, 9.
verbis valde emphaticis confirmat, inquiens: *Fraus
dulentum cor ipsum supra omnia, & mortiferum est, quis cognos-
cat ipsum?* Utitur Propheta i. vocabulo A K O B, deduc-
to ab A K I B, quod plantam pedis sive calcaneum signi-
ficat. Volutum enim pravitatem cordis describere du-
cia metaphoræ à via quæ sepe calcatur, quæq; duplex

babet incommodum 1. Est callosa & dura, qua duritas
cordis humani notatur, Rom: 2, 5. Ezech: 36, 26. Hoc
sensu Peccatum iude dicitur esse scriptum aut sculptum stylis
ferreo, & scalpro Adamantino in tabella cordis eorum, Jer: 17, 1.
2. Calcando pervertitur & aspera redditur. Sic post in-
gressum peccati cor hominis est pravum sive pver-
sum, id est, non tantum primogenia restitudine & pla-
nitie privatum, sed & pravitate sive perversitate foeda-
rum, sicut via, quæ ex plana calcando redditur perversa
& alpera. II. Dicit illud esse ANUSCH, id est mor-
tiferum, ægerrimum. Nam ANUSCH significat ma-
lum insanabile, & morbum desperatae curationis, ut
Jer: 15, 18. Plaga mea est mortifera sive incurabilis, C. 30, 15.
Mortiferus dolor tuus. Indicat ergo hanc corruptionem
esse desperatae curationis, quæ nec per medicinam, nec
per naturam, nec per ulla opera hominum sit sanabilis,
cujus tanta est magnitudo & vehementia, ut non nisi us-
nius filii DEI merito & satisfactio[n]e, respectu DEI, tegi
& occultari queat, nec penitus possit extirpari & abo-
leri, nisi per mortem absorptum fuerit, quod est mor-
tale, 1. Cor: 15, 53. Deniq[ue] III. addit MICO L. Suprao-
mnia pravum. Item: quis cognoscat ipsum? id est,
est hoc malum ab omni sensu & intellectu humano ab-
sconditum, & plus est, quam dici aut cogitari possit;
His verbis etiam Propheta hominum caliginem, securi-
tatem & hypocrisin deplorat, dum asserit cor hominis
supra omnia ita esse pravum & fraudulentum, ut nemo
præter DEum καρδιογνώσην perversitatem illam satis
cognoscere & intelligere possit.

XXIV. Falsissima itaq[ue] est Ruardi Tapperi & An-
dradij speculatio, qua statuunt carentia justitiae origina-
lis in nobis, quia minimam habet rationem voluntarij.
ideo

ideo peccatum originis minimum esse omnium peccatorum. Non est Peccatum Originis accidentis quoddam locum & natus nullius momenti, aut sparsa quedam saltans macula, sub qua nihil nisi in natura bonas suas vires, etiam in rebus Spiritualibus retinuerit, ut Pontificij suggestantur. Sed omnium virium & facultatum in homine horrenda depravatio, quæ instar pestilentissimæ lepræ tam profundè penetrauit, ut ex filijs DEI non nisi filios Sathanæ efficerit. Num id quod reliqua peccata omnia parturit: Quod ab ingressu regni cœlorum arcet: quod aspectu & gloria DEI privat: quod iræ divinæ flammati accendit: æternæ damnationis sententiæ subiicit; totum mundum coram DEO reum facit: Totum denique hominem cum omnibus suis viribus ac potentijs pessundat, tu leve & quovis minimo peccato in dixeris? Profecto non minimum, sed rectius peccatum supra modum peccans appellaveris. Nec est malum quoddam temporale aut transiens, sed fixum permanens & omni vita tempore tenacissime inhaerens. Est enim ægyptria ei regis artus, ut vocatur Hebr. 12, i. Hæc in exercitijs quotidianæ poenitentiae serio sunt meditanda.

XXV. Neq; tamen ideo Peccatum hoc originis est ipsa hominis corrupti substantia & essentia, aut præcipua & præstissima pars essentia, ut olim Manichæi; Nostra vero tempestate Matthias Flacius Illyricus cum suis discipulis, nimis spillo & crasso errore fascinati, statuebant. Nam licet peccatum hoc sit profunda & verbis inexplicabilis humanae naturæ corruptio; tantum tamen hic inter ipsam hominis naturam sive essentiam atq; peccatum originis est discrimen, quantum est inter opus DEI, & opus Diaboli.

XXVI. Quod similitudine à lepta corporali ad
sumpta illustrari potest. Sicut enim lepra totum cor-
pus, corporisq; etiam minutissimas particulas inficit &
depravat: Sic lepra Spiritualis, nempe peccatum origi-
nale totam hominis substantiam corruptit. Porro quem-
admodum lepra & corpus quoad existentiam quidem
sunt conjunctissima, nulloq; modo divisa; attamen
lepra non est ipsa corporis humani essentia, sed aliud est
corpus in quo hōret lepra, & aliud est ipsa lepra corpus
inficiens: Ita peccatum hoc à substantia hominis ne-
quaquam est separatum, nec reperitur quicquam in ho-
mine, quod non sit inquinatum, & labo, tābeq; ista de-
pravatum, uer tamen hominis est essentia, aut pars es-
sentiae humanæ.

XXVII. Hujus discriminis immotam certitudinem
Liber Concordiæ ex analogia fidei validissimè demon-
strat. Unde tale generale extrui potest argumentum.
Quodcunq; dogma præcipuis fidei Christianæ articulis
adversatur, neq; salvis illis ullo pacto stare potest, illud
merito ex agro & finibus Ecclesiæ exterminandum.
At dogma Flacianorum, quo contendunt nullū esse di-
scrimen inter ipsam hominis naturam sive substantiam
corruptam & inter Peccatum Originis, adversatur præ-
cipuis fidei Christianæ articulis, neq; salvis his stare ullo
pacto potest. Ergo,

XXVIII. Minor probatur primò ex articulo creati-
onis hunc in modum: Omnis substantia DEum ha-
bet authorem. Peccatum Originis non habet DE-
um authorem, Ergo peccatum originis non est substans-
tia. Major patet ex Job: c. 10, 8. & seq: Isa: 45, 9.
Ubi DEus creator dicitur, etiam illius, qui litigat cum factore
suo. Sie Paulus consistens in medio Arcopagi inter
cives

eives Athenienses; *In DEO, inquit, vivimus, movemur & sumus*, Act: 17,28. Perspicue admodum vitam motum & essentiam omnium hominum ad DEum authorem, conditorem & conservatorem referens. Unde & in Majore Lutheri Catechismo hæc verba extant: *Hoc sentio & credo me esse DEi creaturam.* Si itaq; peccatum esset ipsa hominis natura, sequeretur DEum peccati authorem & creatorem esse, cum nulla substantia sit, quæ DEum non habeat conditorem, Joh: 1, 3. Deut: 32, 6 Impia itaq; est sententia Flacianorum, quæ DEum peccati authorem & conditorem facit.

XXIX. II. Ex art: incarnationis 28 & 29 sic argumentamur. Quodcumq; à filio DEi in personæ suæ unitatem est assumptum, id non est peccatum originis. At tota & integra humana natura, cum suis partibus essentialibus à filio DEi in personæ suæ unitatem est assumpta. Ergo. Major patet ex Luc: 1,35. Heb: 7, 26. Minor ex Hebr: 2, v. 14,16,17. confirmatur. Suffragatur Symbolum Nicœnum.: *Qui propter nos, inquisiens, & propter nostram salutem, homo factus est.* Idem confitetur Symbolum Athanasij his verbis: *Perfectus DEUS, & perfectus homo, ex anima rationali & humana carne subsistens.*

XXX. III. Ex artic. redēptionis & sanctificatiōnis tale fluit argumentum. Quod à DEO propter CHRistum in gratiam recipitur & sanctificatur, id non est peccatum originis. At humana natura à DEO propter CHRistum in gratiam recipitur & sanctificatur. Ergo. Major patet, quia aliud est ipsa res, quæ sanctificatur, aliud peccatum, à quo sanctificatur. Deinde quia sanctificari idem est, quod sanctum justumq; fieri seu assimilari. At hoc de peccato in æternum non potest pro-

bunciar. Peccatum enim in omnem aeternitatem modit DE-
us, Psal: 5. ¶ 6 & 7. Zachi: 8, 17. Minor est certa ex mul-
tis Scripturæ dictis ut Ezech: 33, 11. 1. Cor: 6, 11. Eph: 5,
25, 26. Quare & pij condonationem petunt: Propter
nomen tuum IEHOUA condonabis iniuriam meam. Nam
magna est, Psal: 25, 11.

XXXI. Hoc etiam loco orantes pia mentes, ut lo-
quuntur Liber Concordie, ineffabilem DEi bonitatem me-
ritò agnoscere debent, quod videlicet hanc penitùs cor-
ruptam, perversam & peccato contaminatam massam.
Deus non statim à facie sua in aeternum Gehennæ incen-
diū abiecit; Sed quod ex ea quantumvis peccato hor-
ribiliter corrupta, format atq; singit humanam naturā,
quam hodiè circumferimus, ut per unigenitum dile-
ctum filium suum à peccato eam emundet, sanctificet,
atq; salvam faciat.

XXXII. Deniq; ex art. Resurrectionis & vitæ ater-
næ hoc modo argumentari possumus: Ille ipse ho-
mo, qui mortuus est, resurget & vitam aeternam intra-
bit, Job: 19, 26. 1. Cor: 15, 42, 43. At peccatum originis
non resurget, nec vitam aeternam intrabit, 1. Cor: 15, 50.
Nihil enim iniurati ibit in vitam aeternam, Ap: 21, 27.
Ergo. Notum alijs quod peccatum sit ipsa ἀροτρόχα, 1.
Job: 3, 4. At homo ἀροτρόχα dicitur.. Nullum au-
tem abstractum de concreto ὀνομάτων prædicari po-
test. Peccatum itaq; ab ipsa substantia hominis satis
cilicidè distinguitur.

XXXIII. Differentia sumpta est 1. à Subjecto recepta-
vo. Subjectum hujus horrendi mali non est una pars vel
membrum, sed tota natura humana, sive totus homo
corpore & anima cum omnibus viribus ac facultatibus.
Mens hominis tenebris obscurata est, Eph: 4, 18. Voluntas
aversa

aversa à bono & proclivis ad malum adeò ut inimicities gerat adversus DÉUM, Rom: 8, 7. Affectus rebelles, facientes non qua DÉO, sed qua carni lubent, Eph: 2, 3. Tit: 3, 3. Membra corporū arma injustitiae peccato, Rom: 6, 13. Quibus seorsim etiam varij actus injustitiae tribuuntur, Rom: 3, 13, 14, 15. Jac: 3, 5. I. Joh: 2, 16. Animæ tamen, ejusq; potentijs præcipue competit corruptio, utpote, in qua tum principali-ter residet, tum maximè tentatur, Matth: 15, 19. Rom: 7, v. 14, & seqq. Errant igitur Pontificij, qui peccatum ori-
ginis maculam tantum esse contendunt, in corpore &
sensualitate sive animæ potentijs sensitivis hōerentem.
superiores vero facultates, vidz: intellectum & vo-
luntatem ab eodem immunes esse afferunt.

XXXIV. 2do A distributione partium. Nam fœ-
dissima illa naturæ corruptio & bonu abstulit, & mala
in locum eorum intulit. Est proinde 1. Concreta ju-
stitia & integratua privatio, defectus sive carentia. 2.
Inclinatio prava ad faciendum omnia ea, quæ sunt contra
legem DÉI. Unde fit, ut Scripturæ privativæ & positi-
væ de hac corruptione loquatur. Privativæ: omnes pecc-
averunt ac destruuntur gloria DÉI, Rom: 3, 23. Novi quod
non habitet in me, id est, in carne mea bonum, C, 7, 18. Anio
malis homo non est capax eorum, quæ sunt spiritu DÉI, sunt
namq; illi justitia, nec potest ea cognoscere, I. Cor: 2, 14. Non
sumus idonei ex nobis ipsis ad cogitandum quicquam boni, 2.
Cor: 3, 5. Positivæ: omne figmentum cordis humani tantum-
modo malum est omni die, inde à pueritia, Gen: 6, 5. Cap: 8, 21.
Video aliam legem in membris meis, rebellantem legi mentis
mea, Rom: 7, 23. Carnales concupiscentia militante adver-
sus animam, I. pet: 2, 11. Quodsi pri caro inimicitia est ad
versus DÉUM, Rom: 8, 7. Diligit inanitatem & procurat
mendacium summe, psal: 4, 3.

XXXV. Hie gravis occurrit controversia: Num Peccatum Originale, quod suum formile sit mere privatio, an vero insuper positiva etiam qualitas? Qui affirmant prius, nisce nituntur fundamentis. 1. Quocunq; malum est, id positivum non est, sed privativum. 2. Quicquid est positivum, id propriè & accurate loquendo est ens realē. At malum propriè & accurate loquendo non est ens realē, sed privativo entis. E. 3. Omne ens, quatenus ens est, à D E O est. Malum autem, qua malum, à D E O non est. 4. Omne ens positivum habet causam efficientem, sed deficientem. 5. Omne ens positivum est bonum, perfectum, D E O subordinatur & appetitur. At peccatum non est bonum, nec perfectum, nec subordinatur D E O, nec appetitur. 6. Omnis ~~avocia~~ est formaliter privatio; Peccatum est ~~avocia~~. Ergo.

XXXVI. Qui posterius tinentur, sequentibus utuntur argumentis. 1. Quicquid per habitualia animi vicia designatur, illud non est mere privativum: At peccatum originis per habitualia animi vicia designatur, nempe per mentis stultitiam, cordis malitiam, appetitus contumaciam, & hominis adversus D E um inimicitiam. Ergo. 2. Quicquid adjacet & constanter animæ hominis inhæret, id est aliquid positivum. At Peccatum adjacet, & constanter animæ hominis inhæret, teste Paulo, Rom: 7, 18, 21, 23. Ergo. 3. A quocunq; promanant actus & effectus positivi, id est ens positivum. At à peccato originis promanant actus & effectus positivi. Ergo. Major patet, quia nulla privativa causa producit effectus positivos. Cum causa non sit toto genere deterior suo effectu. Minor probatur. Nam hoc pecca-

peccatum dicitur malum contra renatorum voluntatem ope-
rari, Rom: 7, 20. Concupiscentia prava vitare, seducere, occi-
cidere, gignere mortem & rebellare dicitur. ¶ 9, 10, 11, 13, 23.
Jac: 11, 15.

XXXVII. Ut de hac controversia nos feliciter ex-
pediamus, & nostrā candidē sententiam aperiamus, di-
cimus. I. Scripturam Sacram non tantūm sēgūnōssēs
verbis nūdam privationē significantibus; Sed etiam Deteriōs
seu vocib⁹ positivū quiddam exprimentib⁹ peccatum hoc
describere. Menti non tantūm tribuit cœcitatem, i-
gnorantiam, tenebras'; Sed etiam errores, mendacia,
vanitatem. Voluntati assignat non tantum aversio-
nem à boho; Sed & malitiam, fraudulentiam, inimici-
tiam contra DEum; appetitui & membris corporis
non modo ascribit sumam adūo pīar volendi & exe-
quendi bonum; Sed etiam promptitudinem & alacri-
tatem efficiendi quod malum est, ut patet ex Thesi: 33,
34, 36.

XXXVIII. II. Scriptura ideò verbis, ut ita dicam po-
situm quid exprimentib⁹ describit Peccatum Originale, ut
sciamus; peccato originali, non tantūm ademptam ho-
mini facultatem intelligendi vera, volendi bona, effici-
endi justa & sancta; sed simul lapsū insecutam esse
in homine, fervidam ad mala qua&q; propensionem;
In intellectu proclivitatem ad arripendum errores;
In voluntate promptitudinem ad sectandum turpia &
pessima qua&q;: In membris titillationem ad efficien-
dum detestabilia & abominanda qua&q;. Hoc ergo sens
su⁹ sive concretivè Peccatum Originū, cum verè in nobis po-
nat furentem ad pessima propensionem, potest positivū
quoddam appellari: atq; idcirco non est nuda justitiae ori-
ginalis

ginalis privatio, ut censent Pontificij, sed est totius naturae reliqua penitissima & pessima corruptio.

XXXIX. Deniq; Peccatum Originis, quoad saepe fors male internum, & qua peccatum, non est ens quoddam positivum vera essentia sive substantiali, sive accidentaliter predictum. Nam omne ens stricte sic dictum tum substantiale, tum accidentale a DEO & CHRISTO est. Nam omnia per ipsum facta sunt & absq; eo factum est nihil, quod factum est. Joh: 1, 3. & absurdum est, hominem vel Diabolum ex nihilo sine primae causae concursu posse aliquam entitatem, sive novam entis speciem producere.

XL. Frustra hic distinguitur inter ens positivum creatum & introductum, quorum illud sit bonum, hoc verum non. Nam petitio principij committitur, quando statuitur, ens positivum introductum esse malum. Peccatum quidem per unum hominem introductum esse in mundum, Pauli assertio est, Rom: 5, 12. Sed hinc concludere, dari certa quaedam entia positiva, quae Deum non agnoscant authorem, justo liberalior illatio est. Nam peccatum definiente Johanne, quid est nisi *adversus Mors etiam per primum hominem introducta est, nectamen est quidpiam positivum.* Deinde omne ens positivum est bonum. Peccatum non est bonum. E. Addo quod omne ens positivum sit creatum, vel increatum. Peccatum nec est ens increatum. Solus enim Deus est ens increatum; nec creatum, quia sic esset a DEO, quod falsum & blasphemum.

XLI. Potest utraq; sententia conciliari, si distingvatur inter Peccatum concretivè sive in concreto; & abstractivè sive in abstracto consideratum. Priori sensu largiri possumus, peccatum esse aliquid positivum, non per se & formaliter, sed materialiter seu ratione subjecti, cui inest. Malum

enim seu peccatum concretivē sumpsum duo involvit,
1. ipsam privationem, malitiam & corruptionem. 2. Subiectum quod deformat & corruptit, in quo est illa
malitia, sive id sit actio, sive passio, sive potentia, sive
habitus, sive ipsa substantia. Prius per se significat,
posterior per accidens complectitur & connotat. Poste-
rior autem sensus, nempe in abstracto, malum non est forma-
litè aliquid positivum, sed privativum & destructivum.

XLII. Neq; sic extenuatur peccatum Originis.
Nam adhuc relinquitur quod sit horrendum malum, nec
tautum parentia cognitionis & dilectionis Dei, omni-
umq; virtutum, quæ erant in primo homine, sed etiam
profundissima, intima ac pessima totius naturæ huma-
næ corruptio, quæ instar pestilentissimæ lepræ omnes
animæ vires inficit. Retinendum autem hic est privati-
onis vocabulum, ut D. Hutterus monet, ut conspicatur di-
scrimen inter res conditas & rerum depravationem
non conditam, sed à Diabolo ortum trahentem.

XLIII. 3: A causa propinqua hujus mali, quæ est Adas
mors. Per unum enim hominem intravit peccatum, Rom: 5,
12. ab uxore sua Eva ad peccandum allactus. Hic ta-
men causa primaria. Et remota Diabolus, cuius invidia &
astutia peccatum & mors in mundum intrarunt, Gen: 3. Iap: 2.
non excluditur, sed presupponitur. Is enim hanc
pernitiem in genus humanum his quasi gradibus inve-
xit, & intus, & foris oppugnans ac tandem expugnans hos
minem, ut eruditè & pulchritè docet Gesnerus.

XLIV. Interna spicula venenata sunt tria.: Primum
est dubitatio de certitudine τῆς γῆς verbi divini, cui Diabo-
licam affingit διάβολον. Ita mentem Eve luce agni-
tionis divinæ spoliat, & pro certa comminationis scien-
tia inducit illi dubiam ἐποχὴν, qua dicit fortasse. Se-

*Eundum telum est odium DEI, quo persuadet Eva, ut statu-
at Deum invidum esse & fraudulentum hostem homi-
num. Istud vulnus voluntati est inflicatum. Tertium
telum est inanis superbia & elatio contra & supra DEum,
cum ait: Eritis sicut DEus; quo harmonia mentis &
voluntatis in Eva rumpitur.*

XLV. His addit *Externa & sensibilia*. 1. Oppugnat &
expugnat oculos pomi pulchritudine: 2. *Sensum*
communem & phantasiam imaginatione saporis gras-
ti & accepti. 3. Appetitus sive desiderium excitat tali ar-
gumento: pomum generat sapientiam & est dulce.
Ergo rapiendum 4. Tandem nullo negotio superatur
Locomotiva facultas, ut miserrima mulier extendat manū
fiatq; raptu fur, esu & usu ἀντοφόν@, αὐδοφόν@,
παιδοφόν@.. Stante ergo Adamo, stabat totum ge-
nus humanum, lapso verò & deficiente, in ipso omnes
simul lapsi sunt. Omnes enim homines, omniumq;
bona in uno erant homine, in quo quia omnes peccarunt, is-
deò in Adamo etiam omnes moriuntur, 1. Cor: 15, 22.

XLVI. 4. *A forma sive modo propagationis, quiesit Car-*
nalis generatio. Non derivatur in Adami posteros hoc
fermentum malitiæ exemplo & imitatione, ut pelagius
deliravit, sed carnali sive naturali generatione. Unde
Adam dieitur filium generasse ad imaginem non DEI, quia
hanc amiserat, sed suam, quam per lapsum contraxerat, id
est, peccator genuit peccatorem. Hinc omnes immundi
*sumus de immundo concepti semine Job: 14, 5. Hinc in pec-
cato concipimur, forvenur, nascimur, Psal: 51, 7. Sumus caro*
è carne, Joh: 3, 6. Naturâ filij iræ. Hinc rectè Ambrosius
ait: Antequam nascamur, maculamur contagio; Et ante
usuram lucis, originis excipimus injuriam.

XLVII. *Hinc liquet, non modo corpus hominis ex ho-*
mine

mine parente corruptum gigni, & ex corporis corrupti
contagio animā saltem postea infici, sed etiam & cumpri-
mis animam ab anima parentum per immediatam traductio-
nem propagari, & sic vel corruptionis nativæ Philippi in
generatione naturali imbui, cum principale originalis
scabiei sit domicilium & subjectum. Eude sic argu-
mentor: Ubiq[ue] datur peccatum, ibi etiam anima datur,
At in ipsa generatione & conceptione datur peccatum. Ergo
etiam in ipsa generatione & conceptione anima datur. Major
probatur, quia peccatum per se non subsistit, sed subje-
cto opus habet, quod anima est Minor ex Thesi 46. Et
in primis Psal: 51, 7. constat.

XLVIII. Confirmatur id 2. à Divina benedictione,
Gen: 1, 28. facta, & Cap: 9, 1. répétita: fætificate & auges-
seute & implete terram. Hinc Syllogismus: Quem ef-
fectum sortita est benedictio divina in animalibus bru-
itiis, eundem etiam & non minorem habuit in homine
primævo. Atqui in animalibus brutis benedictio
divina talem effectum habuit, ut quodvis sibi simile ge-
neret, quā corpus, quā animam. Ergo eundem etiam
& non minorem effectum habuit in homine primævo.
Consequentia Majoris radiat, quia quam benedictio-
nem Deus Gent: 8, 17. Conjuravit homini & brutis a-
nimantibus concesserat, eandem postea Gen: 9, 1. ad to-
lum hominem restrinxit.

XLIX. 3. A dijerta Scripturæ testificatione. Gen: 5, 3.
legitur, quod Adam genuerit filium ad imaginem & similitudinē
dinem suam. Ubi tria accuratè merentur observatio-
nem. 1. quid sit generatio. 2. quid sit esse & dici fili-
um. 3. quid sit generari ad imaginem & similitudinem
Adani. De primo. Generatio est formæ introduc-
Scal: Excr: 290, 1. Hinc argumentum: De quo curq[ue];

prædicatur definitum, de eo etiam enunciatur definitio. At de Adamo prædicatur definitum seu generatio; E. etiam de eodem prædicatur definitio generationis, quæ est introductio formæ. Major est canō: Minor constat, dicitur enim geauisse. De Secundo. Ut quis filius dicatur, duæ conditiones requiruntur. 1. Ut generans & genitum sint naturæ intelleqtualis. Unde de plantis & brutis nomen filij propriè & accuratè non dicitur. 2. Ut generans genito eandem naturam sive essentiam comunicet. Hinc novus Syllogismus: Cuicunq; tribuitur nomen filij, eidem etiam tribuitur communicatio essentiæ. Atqui E. g. Setho tribuitur nomen filij. Ergo eidem etiam tribuitur communicatio essentiæ. Porro à quo Sethus suam habet essentiam, ab eo etiam suam habet formam sive animam. At ab Adamo Sethus suam habet essentiam. Ergo ab Adamo etiam suam habet formam sive animam. Major patet, quia essentia sine forma non est, quæ essentiam illam constituit, constitutam distingvit, distinctamq; denominat. Minor est in aprico & priori Syllogismo confirmata. De Tertio. Imaginæ Adami Peccatoris opponitur imagini DEi, ad quam ille in principio erat creatus, eadem verò per peccatum privatus erat. Hinc argumentum: Quicquid sine hominis anima esse nequit, eo propagato ipsam etiam animam propagari necesse est. Atqui imagine hominis peccato depravati sine hominis anima esse nequit. Ergo imagine hominis peccato depravati propagata, ipsam etiam animam propagari necesse est. Major constat, quia quæ separari nequeunt, eorum unum sine altero communicari nequit. Minor patet, quia peccati originalis subjectum quo est anima.

L. Tandem 4. Citamus urgentissimum in hac causa dictum

Am. Gen: 46, 26. Ubi habetur, quod animæ filiorum Israël, qua cum Jacobo in Agyptum ingressæ sunt, egressæ sint de semore ejus. Unde terministi mū hoc sicut argumentū: Si ipsæ animæ ex semore Jacob egressæ sunt, quis ulla verisimilitudine negare poterit, quin animæ è parentibus ortū trahant. Nam q̄d cunq; de semore genitoris egreditur, illud utiq; ab eo propagatur. At animæ filiorum Israël è semore génitoris (Jacob) egressæ sunt. Ergò animæ filiorum Israël à Jacobo propagatæ sunt.

L.I. Excipit Bellarminus dictum hoc οὐεχδοχήνώς esse accipiendum de toto homine anima ato. Sed Ressons demus, aut est Synechdoche talis, ubi pars essentialis ponitur pro toto essentiali; vel talis, ubi pars essentialis pro altera parte essentiali sibi contradistincta accipitur. Si illud, propria cedit vineta. Nam si hic pars essentialis ponitur pro toto essentiali. Ergò totus homo, anima & corpore constans ex parentibus nascitur, atq; sic homo animatus è semore parentum egreditur. Si hoc, Errat 1. Rhetorice: proferat enim ex toto Rhetorices Systemate unicum præceptum, quod tales Synecdochen doceat, & Phyllida solus habebit. 2. Theologicè: Nam si animæ filiorum Jacobi non sunt à Jacobo, qua veritate diceret DEi Spiritus, animas eorum è semore Jacobi descendisse. Annon hoc est os in Cælum ponere? Psal: 73, 9. & in faciem contradicere Spiritui sancto? Qu modo enim illa pars hominis quæ à parentibus non descendit, usurparetur pro toto homine, quasi totum hominem generaret? Relinquitur ergo totum hominem anima & corpore constantem vera generatione produci, quiq; proinde totus statim à primo ortu est peccati orig: subjectum.

L.II. 5. Differentia sumpta est ab Objecto, in quod pectatum

catum derivatur. Suntq; illud omnes homines ab Adam naturaliter propagati. Demonstravimus, inquit Paulus, & Iudeos & Grecos omnes esse peccato obnoxios, sicut scriptum est; Non est justus, ne unus quidem Rom: 3,9,10. Quis edat mundum de immundo, ne unum quidem, Joh: 14,5. Et quis dicere potest, Purificavi animum meum, mundus sum à Peccato meo? Prov: 20, 9. Errant ergò Pontificij, qui Mariam Virginem sine Peccato Originis progenitam asserere non verentur.. Nam quod toti mundo & omnib; ex semine Adami oriundis ita commune est, ut ne unus q; dem eximatur, id etiam ad B. Mariam pertinet.

LIII. In spongiam proinde etiam incumbit, audax nimis Calvinianorum pronunciatum, statuentium. fideliū parentum liberos nasci fœderatos DEO, nasci sanctos, nasci cives Ecclesie & Christanos, adeò ut per baptismum non regenerentur, sed tantum illis obsignetur salus, cuius jam prius fuerant participes^z. Nos contra CHristo credimus asserenti; Nisi quis genitus fuerit ex aqua & spiritu, non potest introire in regnum DEI, Joh: 3, 5. Et Paulo dicenti; Omnes homines esse naturā filios iræ, Eph: 2, 3. Ideoq; nec sanctorum liberi p̄t̄ sunt filii gratiæ, nec fœderati Deo nascuntur. Fili⁹ DEi non nascuntur ex carne, sed sunt ex DEO per fidem, Ioh: 1, 12, 13.

MIV. At dicat quis: Qualis est parens, talis ex eo nascitur filius^z. Sed parens est justus & sanctus^z. Ergò etiam justus & sanctus ex eo nascitur filius. Resp: Limitando Majorem.: Qualis est parens scil: naturā, talis ex eo nascitur filius. At naturā est filius iræ. Ergò. Non facit generatio, sed regeneratio Christianum. Et Removati parentes non ex primijs novitatis, sed ex reliquijs vestitatis carnaliter generant: Non secus ac Iudæus circumcisus absq; præputio, generat filium cum præputio; Et

grana

grana nuda in agrum reposita, generant grana cum foliis, aristis & paleis, quibus similitudinibus utitur Augustinus Libro 6. contra Iulianum C. 2.

LV. Totum genus humanum, ut loquitur Gregorius L. 7. Ep: 53. In parente primo velut in radice putruit & ariditas tem traxit in ramis. Quemadmodum igitur ab integritate & justitia Adami nemo sese exclusisset: Ita nemo mortalium se se Jungat ab ejus lapsu & injustitia. Sed Adami peccatum quisque suum existimet. Fuit enim Adam (inquit Ambrosius in Lucam L. 7.) & in illo fuimus omnes: Periit Adam, & in illo perierunt omnes.

LVI. Deniq; Effectus Peccati Originis sunt atrocissima mala. Peccatum hoc fecit ex filio Dei filium Sathanam, ex creatura sancta & sincero cultore hostem creatoris sui, depositum imaginem aeterni imperatoris, & erexit in homine imaginem mortis, ut loquitur Ambrosius L. i. de Officijs C. 49.

LVII. Qui Effectus ut distincte proponantur, notandum eodem esse Partim Peccatas, Partim penas Peccatorum. Scaturiunt enim ex hoc fonte i. Aquæ putidissimæ Peccatorum & alium. Est hoc Peccatum Originale mater, fons & scaturigo omnium errorum peccatorum & scelerum reliquorum interiorum & exteriorum contra primum & secundum Decalogi Tabulam, quorum proximam recenset Catalogum, Apostolus Rom: 1, 29, 30, 31. ad Gal: 5, 19, 20, 21. Et Christus Matt: 15, 19. Confer D. Doct: Nicolaum Seineccer. Inst: Relig: Christ. part: i. p. m. 365. & 366.

LVIII. Pœnam Peccati mortem dicimus, quam ipse I EHOVA pœnae loco minatus est Gen: 2, 17. & per Peccatum intrasse dicitur in mundum Rom: 5, 12. Invidentiâ Diaboli, Sap: 2, 24. quæq; ideo Peccati stipendum nominatur, Rom: 6, 23. Afferit id Confessio nostra inquiens; Quod his

morbus seu vitium originis sit verè Peccatum da-
mnans, & afferens æternam mortem omnibus, qui non
renascuntur per baptismum & Spiritum Sanctum, juxta
ipsius Dei coominationem: Quo die comederis &c: de fructu
ætus arboris scientia boni & mali, utq; moriturus es, Gen: 2, 17.

LIX. Unum autem hoc Mortis vocabulum quatuor
generales poenias complectitur. 1. Multiplices hujus vita
miserias & erumnas, quibus quotidie maceramur, & ad
mortem quasi preparamur. Ut sunt mulierū de-
res, virorum molestiarum pleni labores & sudores, varij
morbii, casus tristes & inopinati, hominum in homines
severitia, ceteraq; calamitates absq; numero, Gen: 3, 16,
17, 18, 19. Hec autem mala pījs & fidelibus sunt non penae, sed
Paterna castigationes & quidem 1. Ratione principij, quia
non proveniunt à Deo irato, sed placato, & ut à Patre
benigno. Sunt enim quasi amarae sagittæ ex dulci &
amicā manu. 2. Ratione finis, quia tendunt ad ho-
rum probationem & emendationem; sunt exercitia
pietatis & fidei, ipsilq; in bonum vertuntur, Rom: 8, 28.
3. Ratione Correlati, quia non habet locum poena pro-
priæ nec dicta, ubi remissa est omnis culpa..

LX. II. Mortem gratia sive iram Dñi, quæ manet super incredulos, Ioh: 3, 36. Odio enim habet Deus omnes, qui operim dant iniquitatem, Psal: 5, 6. Quemadmodum enim in statu integratissimo summa cum mente & conformatatem Dñs nūc iperfecte lectabatur homo, in ipso habitabat, & omnium suorum bonorum offici-
nam habebat: Ita nunc post lplum obhorribilem illam naturam humana corruptionem, Deus aversatur hominem nondum renatum, Gen: 6, 6. ab eo recedit specialem suam gratiam & bona auferit, atq; ex iusto judicio reum agit temporalium & aeternoarum poenarum nisi

nisi fiat remissio propter Christum, Deut: 32, v. 22. Ier: 4, 4. Hinc tales homines naturā filii iræ, & jam judicati dicuntur.

LXI. III. Mortem Naturæ; id est, Corporalem, juxta illud: *Pulvis es & in pulverem reverteris*, Gen: 3, 19. Statutum est hominibus, ut semel moriantur, Heb: 9, 27. Si homo non peccasset, neq; morti obnoxius fuisset: nutus autem Per Peccatum mors in omnes homines pervagis, Rom: 5, 12. adeò ut ab hac infantum tenella ætas non sit tuta..., v. 14.

LXII. Mortem glorie, id est, sempiternam, quæ est æterni doloris perpetua, & erit perpetua totius hominis infelicitas, quando in primis post extremi judicij dierum, secundum corpus & animam à beata Dei visione separatus, æternæ morti & damnationi adjudicatur. Vulgo Mors novissima nominari solet; Et Apoc: 20, 14 Mors secunda dicitur.

LXIII. Etsi verò tanta, tamq; misera peccati originalis sunt effecta, ut tot malis, tandemq; æternæ morti hominem suā naturā adjudicet, deficiunt tamen hæc effecta in ihs, qui ex aqua & Spiritu renati, & spiritu mentis renovati sunt. Hi enim à Peccatis abluitur, 1. Cor: 6, ii: 1. Ioh: 1, 7. Ab eterna morte liberantur, Ioh: 8, 51. Ioh: 11, 25, 26. Mors verò corporalis est Lucrum. Phil: 1, 21. Sominus, Deut: 31, 16. Ioh: 11, ii. Act: 7, 60. Dissolutio ex vinculis Peccatorum & carcere calamitatum, Luc: 2, 29. Phil: 1, 23. Transitus ex hoc mundo ad Patrem cœlestem, Ioh: 13, 1. Migratio ad domum non manu factam, sed eternam in Cælis, 2. Cor: 5, 1. Transitus ad vitam, Ioh: 5, 24.

LXIV. Non tamen ipsum Peccatum Originis tollitur à renatis; Sed cum duas habeat quasi partes, Materiale siue corruptionem & Ævo pœnæ: & Formale siue reatum manente illo, tollitur hoc. Semper enim manent in san-

sanctis in hac vita vitiōsi motus concupiscentiæ, & lu-
cta carnis ac spiritus, de qua renatus Apostolus conque-
ritur non tantum Gal: 5, 17, Sed & Rom: 7, 22, 23. Quam-
diu enim vivis necesse est Peccatum esse in membris tuis, saltem
illi regnum auferatur, non fiat, quod jubet, inquiete Augu-
stino.

LXV. Has Peccatorum reliquias & quotidianos ex
infirmitate lapsus non imputat Dominus Sanctis suis &
fidelibus, sed merito filij sui & pelle agni immaculati
concegit & ex gratia condonat. Has maculas sanguis
vis filij Dei eluit. 1. Ioh: 1, 7. ut præ nive albescamus,
Psal: 51, 9. Confer Psal: 32, 1, 2. Ita proinde adsunt, ne ob-
sint, ita sentiuntur, ut ignorcantur.

LXVI. Atq; sic si rem recta lance expendamus, duo
sunt quæ peraguntur in baptismo quoad Peccatum Ori-
ginis, Regeneratio & renovatio. Primum enim tollitur
reatus peccati ab homine, qui jam CHRISTum induit, ut
nihil amplius damnationis in se habeat, Gal: 3, 27. Rom: 8, 1.
Et hoc regenerare dicitur.. Deinde ipsa quoq; deprava-
tio non nihil tollitur; Vires enim renovari incipiunt, &
reluctari motibus pravæ concupiscentiæ. Ethocest
renovare.. Qua de causa baptismus vocatur *Lava-*
cum regenerationis & renovationis, Tit: 3, 5.

LXVII. Hoc tamen inter ista duo est discriminis,
quod remissio, quæ tollit reatum, numeris omnibus est abso-
luta & perfecta: Renovatio autem, quæ tollit infirmita-
tem, tantum inchoata in hac vita.. Est partialis, quæ
suos habet gradus, ita quidem, ut de die in diem magis
magis quam diu vivimus, renovandissimus, 2. Cor: 4, 16.
Huc pertinet illud Augustini: Baptismus finit vitiatum à
reatu stimat, ab infirmitate paulatim.. Et reatus Personæ
in baptismo continuo aboletur, sed non infirmitas continuo fina-
tur.

sur. Quādiu in Paradiſo non ſumus, ſed in terra pe-
regrinationis Adæ manemus, opus habemus adhortati-
onē Apoſtolica.: Reconciliemini DEO, 2. Cor: 5, 20. Re-
noveremini ſpiritu mentis veftra, Eph: 4,23. Purificemus nos ab
omni inquinamento carnis ac ſpiritus, perficientes ſanctimoniam
in timore DEi, 2.Cor: 7,1. CHRISTUS enim ita quotidie
mundat ſibi Eccleſiam lavaet aqua per verbum, ut tandem fa-
ſiat eam ſibi gloriosam in perfecta vita, non habentem macu-
lam, aut rugam, ad Eph: 5,26,27.

LXVIII. Hinc liquet, quid ad quæſtionem illam
ſit respondendum, qua queritur: An corruptio & concus-
picioſia, in baptizatis, & renatis residua verè & propriè ſit pec-
catum? Negans ſententia eſt Pontificiorum. Unde
Bellarminus noſtris argumentis preſſus Lib: 5. de a-
miff: gratiæ C. 10, hunc in modum ſtatū controverſiæ
format: Se non negare, inquit, quod concupiſcentia ſit
peccatum, cum Apoſtolus verbiſ planis eam vocet peccatum.
Se hanc eſſe Thelſin quam defendat Schola
Pontiſcial. Concupiſcentiam non eſſe peccatum pro-
priè diquetum, hoc eſt culpat ipsam & arogia; Verum
per Metonymiam ita appellari, idq; quia peccati cauſa
eſt, ſi ei obediatur.

LXIX. Nos contra cum Sacroſanctis Scripturis di-
cimus, reſiduum illam concupiſcentia labem in renati non eſſe
rem bonam & DEO placentem, neq; iindifferentem, ſed verè &
propriè ſic dictum Peccatum. Ratio in promptu eſt firmi-
ſima: Quicquid pugnat cum lege Dei per ſe & ſuā na-
turā, & voce legis moralis damnatur, id verè & propriè
eſt peccatum. At concupiſcentia illa renatorum ta-
lis eſt. Ergo. Major conſtat ex definitione peccati s.
Joh: 3, 4. tradita. Minor ex Rom: 5, 12, c. 7, 7, 14, 15,
16. Praecepto Decalogi Exod: 20, 17. Matt: 5,28. Jac: 1, 15.

LXX. Sed urgent papicole. I. Concupiscentiam in de-
cto Iacobi allegato distingvi à peccato, ut causam ab effecto.
Iij. Jacobus non distinguit concupiscentiam à Peccato ab
solute sumpto, sed à Peccato opere externo completo; interim
tamen manet peccatum, quia fatentibus adversariis pec-
cati mater est. Ex sobolis enim profligata malitia de
improbitate matris judicare licet. Qualis enim effe-
ctus, talis etiam causa. Putris arbor fert fructus putres, Mat:
7. 17. Licet ergo concupiscentia illa non sit Peccatum genitum
& actuale, tamen est gignens & Originale.

LXXI. II. Urgent. Nihil damnationis esse in renatis,
Rom: 8. 1. aliquid verò damnable foret in renatis, si
concupiscentia esset propriè sic dictum peccatum. Iij.
Distingvendo inter damnationem ipsam & Peccatum damnable
les, Nihil quidem damnationis est in fidelibus, id est, non
damnatur, quia peccatum eorum ob imputatam & fide
apprehensam Christi justitiam, propter quam remittitur,
eosdem condemnare nequit: Interim manet in illo
peccatum damnable (licet non damnans) teste Paulus
Rom: 7. qui dicit id peccatum sibi tanquam renato ad-
hoerere, & legi mentis repugnare.

LXXII. III. Formali sublato, res ipsa tollitur. At in Bap-
tismo formale peccati tollitur. Ergo. IV. Distinguendum
inter peccati formale Relatum & absolutum. Quando
Peccatum consideratur ut damnans, tunc pro formale habet re-
atum; quando autem in se ut peccatum est consideratur,
tunc pro formalis habet & rogi. Illud, non verò hoc
formale in Baptismo tollitur. Baptismus enim non fa-
cit, ut peccatum amplius non sit, aut ut in rem bonam mutetur;
sed ne imputetur, obsit vel damnet. Distinguendum
de inter reatum concupiscentiae, & reatum personae. Ille da-
mnas

mnabilitatem, hic ipsam damnationem notat. Ille post baptismum manet, licet hic tollatur.

LXXIII. Sed instant: D E U S Peccatum residuum vel odit, vel non odit. Si hoc, peccatum non est. Si illud, remissum non est. R. Deus quidem odit peccatum, seu concupiscentia etiam in renatis, non tamen ipsos renatos odio habet, siquidem merito Christi redempti, Deo accepti facti sunt. Velut pater indulgentissimus vitia quidem in filio odit, ipsum tamen filium non odit. 2. Concurrit hic quoad nos duplex meritum. 1. Intrinsicum, quod est peccati inhabitans. 2. Extrinsicum, quod est C H R I S T I pro nobis satisfacientis. Peccatum meretur mortem; Christus vitam. Cum autem Christi meritum sit longe fortius merito peccati, idcirco hoc supprimitur, & peccator virtute meriti C H R I S T I ab illo liberatur.

LXXIV. Et hæc de peccato Originis, omnium malorum & vitiorum vitiosissima matre, deq; tristissima naturæ nostræ corruptione hac vice proponere visum fuit; Præcisus reliquis Partim inutilibus, Partim ad cognitionem hujus mali parum facientibus; Partim in hac vita insolubilibus quaestonibus: non tantum agnoscentes & deplorantes foeditatem istam, & horrendam naturæ nostræ depravationem; Sed & ad perfectissimum lugere filij Dei configentes, in quo habemus propitiationem non tantum pro nostris, sed & pro totius mundi peccatis. Cui propterea cum Patre & Spiritu sancto sit honor & gloria seculis nunquam terminandis.

Literatissimo DOMINO
Respondenti,
ANDREÆ Jacobi Elmegreeni
SMOLANDO, Populari meo dilecto, De PEC-
CATO ORIGINIS, ductu PRÆSI-
DIS dexterrimæ, dexterrimè disputanti.

Ens non ens, propriè, non factum non verè creatum;
Quod mala quæq; facit; Tristia quæq; creare
Monstrum horrendum. Acri qui monstrat accusa-
tione, quid sit?

Detrahit is larvamq; abdita notificat.
Discis id, eximiâ Reverendi PRÆSIDIS arte;

ANDREA, Incepitis annuat alma Trias!

L. M. q; Applausi

MICHAEL O. WEXIONIUS

L. L. & Pol. Profess. P.

